

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV- 1045
Tālrunis: 67321173 ♦ fakss: 67321049 ♦ e-pasts: vpvb@vpvb.gov.lv

Rīgā

2011.gada 10.jūnijā

Atzinums Nr. 10

Par Ikšķiles novada ilgtermiņa attīstības stratēģijas 2011. -2030. gadam un Ikšķiles novada attīstības programmas 2011. -2017. gadam Vides pārskatu

Ikšķiles novada ilgtermiņa attīstības stratēģijas 2011.–2030.gadam un Ikšķiles novada attīstības programmas 2011.-2017.gadam Vides pārskats iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk arī Birojs) 2011.gada 6.jūnijā. Attīstības plānošanas dokumentus un Vides pārskatu sagatavoja Ikšķiles novada dome. Atzinums par Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ panta 6.daļas prasībām.

Vides pārskata raksturojums un analīze:

Ikšķiles novada ilgtermiņa attīstības stratēģija ir Ikšķiles novada pašvaldības ilgtermiņa plānošanas dokuments, kas īsi raksturo novada pašreizējo situāciju, nosaka vēlamā novada attīstības virzienu un ieskicē telpiskās attīstības perspektīvu. Attīstības programma ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā sniegts detalizētāks esošās situācijas raksturojums un izstrādātas plānošanas periodā veicamās investīcijas un realizējamie projekti. Abiem dokumentiem veikts kopējs stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums un sagatavots Vides pārskats.

Izvērtējot attīstības plānošanas dokumentu Vides pārskata atbilstību Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk – MK noteikumi) IV nodaļas 8.punkta prasībām, Birojs konstatē:

1. Vides pārskatā ietverts īss plānošanas dokumentu satura izklāsts, t.sk. norādīts uz Ikšķiles novada attīstības ilgtermiņa stratēģiskajiem mērķiem. Ilgtermiņa perspektīva Ikšķiles novadā ir vērsta uz esošo nozīmīgo vērtību saglabāšanu un jaunām iniciatīvām kvalitatīvas, ilgtspējīgas un labklājību veicinošas dzīves un darba telpas attīstību, vienlaicīgi veicinot funkcionālo saišu stiprināšanu ar tuvākajiem attīstības centriem – Ogrī un Salaspili, kā arī Rīgu, izmantojot esošos resursus maksimāli efektīvā veidā, saglabājot un izkopjot videi draudzīgas atpūtas un darbības telpu. Attīstības programmas uzdevumi ir sekmēt koordinētu un sabalansētu rīcību kopumu, kas nodrošina racionālu finanšu līdzekļu izmantošanu un to koncentrēšanu izvirzīto attīstības mērķu sasniegšanai. Pārskatā ietverta

informācija par Attīstības programmas saistību ar citiem plānošanas dokumentiem, t.sk. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam, Nacionālo attīstības plānu 2007.-2013.gadam, Vides politikas pamatnostādņem 2009.-2015.gadam, Rīgas plānošanas reģiona plānošanas dokumentiem, Ikšķiles novada teritorijas plānojuma grozījumiem un kaimiņu pašvaldību attīstības plānošanas dokumentiem. Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums iepriekš veikts Ikšķiles novada teritorijas plānojuma 2006.-2018.gadam grozījumiem.

2. Atbilstoši MK noteikumu 8.2. punkta prasībām aprakstīta stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma un Vides pārskata sagatavošanas procedūra un sabiedriskās apspriešanas gaita, t.sk. norādītas institūcijas, kurām nosūtīts Vides pārskata projekts, raksturotas sabiedrības līdzdalības iespējas, kā arī izvērtēti sabiedriskās apspriešanas rezultāti. Vides pārskatam pievienoti sabiedriskās apspriešanas materiāli un pārskats par sabiedriskās apspriešanas laikā izteiktajiem priekšlikumiem. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtie komentāri un priekšlikumi ņemti vērā sagatavojot Vides pārskata gala redakciju.
3. Atbilstoši MK noteikumu 8.3. punkta prasībām, esošā vides stāvokļa aprakstā
 - 3.1. sniegts vispārīgs Ikšķiles novada teritorijas un dabas resursu raksturojums, t.sk. ietverta informācija par klimata un ģeomorfoloģisko procesu ietekmējošiem faktoriem, nozīmīgākajām derīgo izraktnu atradnēm (dolomīts, kūdra, smilts un grants), to izmantošanas iespējām vai aprobežojumiem. Ikšķiles novada teritoriju ietekmē Ķeguma HES un Rīgas HES ūdenskrātuvju mainīgā līmeņa izraisītie ģeomorfoloģiskie procesi – Daugavas krastu erozija. Mazākām novada upēm Mazajai Juglai un Urgai raksturīgi plūdi, kas atsevišķos gadījumos noved pie plašāku upju palieņu teritoriju applūšanas un gruntsūdens līmeņa svārstībām. Vides pārskatā raksturoti novada virszemes un pazemes ūdens resursi un to kvalitāti ietekmējošie faktori, kā arī norādīts uz novada teritorijā esošo HES darbību. Šajā gadījumā Birojs papildus vērš uzmanību uz izstrādāto Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plānu, kas pieejams Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra interneta mājas lapā <http://www.meteo.lv/public/30298.html> un iesaka Vides pārskatu papildināt ar informāciju par Daugavas baseina apsaimniekošanas plānā izvirzītajiem mērķiem atbilstošas ūdens resursu kvalitātes nodrošināšanai līdz 2015.gadam. Jāatzīmē, ka Mazās Juglas ekoloģiskās kvalitātes potenciāls Daugavas baseina apsaimniekošanas plānā novērtēts kā labs un turpmākās darbības plānojamas tā, lai esošā situācija nepasliktinātos. Vides pārskatā sniegts vispārējs pārskats par mežu un lauksaimniecības zemēm un to izmantošanu, kā arī aktuālākajiem problēmjautājumiem šo teritoriju un resursu izmantošanā. Autori atzīmē, ka paaugstinoties pieprasījumam pēc apbūves zemēm, palielinās meža zemju transformācijas gadījumu skaits. Transformēti, galvenokārt, tiek nelieli, atsevišķi meža zemes nogabali, galvenokārt, jaunu individuālo māju celtniecībai un šī tendence kopumā saistāma ar negatīvu ietekmi uz mežu ekosistēmu. Autori vērš uzmanību arī uz pēdējos gados intensificējušos mežu apsaimniekošanu, kā arī, ņemot vērā Rīgas un Ogres tuvumu, palielinātu mežu izmantošanu rekreācijas nolūkiem.
 - 3.2. ietverta informācija par Ikšķiles novada saimniecisko darbību un infrastruktūras nodrošinājumu, kā arī norādīts uz galvenajiem vides kvalitāti

ietekmējošiem faktoriem un iespējamām izmaiņām, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots. Raksturojot atmosfēras gaisa kvalitāti, autori norāda, ka Ikšķiles novadā neatrodas lieli rūpniecības uzņēmumi, kas radītu būtisku gaisa piesārņojumu, tomēr nav izslēgta ietekme no blakus novados esošajiem ražošanas uzņēmumiem. Vides pārskatā ietverta vispārēja rakstura informācija par gaisa kvalitāti ietekmējošo vielu emisijām, apkopoti dati par izmantotā kurināmā īpatsvaru novadā, mobilā gaisa piesārņojuma avotiem, kā arī novadā realizētajiem un turpmāk plānotajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem. Vides pārskatā norādīts uz ceļu un dzelzceļu satiksmes radīto trokšņa piesārņojumu, šajā gadījumā vērsta uzmanība uz A6 autoceļa trokšņa līmeņa prognozējamo samazināšanos autoceļa P80 izbūves rezultātā. Perspektīvā Ikšķiles novada teritoriju tās ziemeļos šķērsos jauna starptautiskas nozīmes automaģistrāle E22 (Rīga – Maskava), kas skars mazāk apdzīvotas novada blīvi apdzīvotas teritorijas, līdz ar to mazināsies autoceļa A6 ietekme uz Ikšķiles pilsētas iedzīvotāju dzīves kvalitāti, mazinot arī trokšņa līmeni. Par potenciāli nozīmīgu trokšņa avotu var kļūt vispārējās aviācijas lidlauks Ikšķile, kas atrodas īpašumā „Daugaviņas”. Vides pārskatā raksturota novada ūdenssaimniecības sistēma, t.sk. norādīts uz realizētajiem un turpmāk plānotajiem infrastruktūras sakārtošanas projektiem. Centralizēta ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas sistēma ir nodrošināta Ikšķiles pilsētā (ūdensapgāde aptver 45% no visiem pilsētas iedzīvotājiem), Tīnūžu ciemā un tuberkulozes un plaušu slimību valsts aģentūras „Ceplīši” kompleksā. Raksturojot notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbību, autori vērš uz uzmanību uz piesārņojošo vielu īpatsvaru, kas nonāk virszemes ūdeņos no nepilnīgi attīrītiem notekūdeņiem. Ikšķiles novadā plānots īstenot projektu „Ikšķiles ūdenssaimniecības attīstības II kārtā” ar Kohēzijas fonda atbalstu, lai veiktu nepieciešamos pasākumus ūdensapgādes un komunālo notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmas uzlabošanā. Raksturojot atkritumu apsaimniekošanas sistēmu Ikšķiles novadā, autori informē, ka 2010.gadā atkritumu savākšanā iesaistīto māsaimniecību skaits sastādīja 68% no visām novada māsaimniecībām. Novadā ir septiņi atkritumu šķirošanas punkti un viens kompostēšanas laukums, turpmāk plānots ierīkot vēl vienu šķirošanas laukumu 1,5 km attālumā no pilsētas. Vides pārskatā ietverta informācija par rekultivēto bijušo atkritumu izgāztuvi „Lungē”, kura pašlaik reģistrēta kā piesārņota vieta un kurā ierīkoti gruntsūdens piesārņojuma novērošanas urbumi. Vides pārskatā apkopota informācija arī par citām novada teritorijā esošām piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām, kā arī tehnogēno katastrofu riska objektiem (valsts nozīmes autoceļš A6, valsts nozīmes dzelzceļa līnija Indra – Daugavpils – Rīga, maģistrālais gāzes vads Rīga – Daugavpils, Ikšķiles novadā esošā gāzes regulēšanas stacija Ogre, Ķeguma HES, Rīgas HES) un ekoloģiskā riska teritorijām (paaugstinātas applūšanas un ugunsbīstamības riska teritorijas). Vides pārskatā norādīts, ka „*Mazās Juglas krastos, kur vērojama periodiska applūšana, teritorijas turpmāka izmantošana apbūvei vai cita veida saimnieciskajai darbībai bez speciālas inženiertehniskās sagatavošanas nav pieļaujama – jāveic teritoriju pacelšana līdz neapplūstošam līmenim*”. Šajā gadījumā Birojs vērš uzmanību uz to, ka darbības applūstošās teritorijās realizējamas tikai saskaņā ar Aizsargjoslu

likumā noteiktajām prasībām un ierobežojošiem nosacījumiem apbūvei, kas pieļaujami tikai atsevišķos izņēmumos.

- 3.3. ietverta informācija par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un objektiem, kā arī novada kultūrvēsturisko mantojumu un ainaviski nozīmīgām teritorijām. Ikšķiles novada teritorijā atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas (Natura 2000) teritorija dabas parks „Ogres Zilie kalni”, kura aizsardzības un izmantošanas kārtību nosaka likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un 2010.gada 16.marta Ministru kabineta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Dabas parkam izstrādāts Dabas aizsardzības plāns 2004.-2010.gadam un saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes interneta mājas lapā pieejamo informāciju, pašlaik notiek darbs pie jauna Dabas aizsardzības plāna sagatavošanas, ko pēc Ogres novada domes pasūtījuma veic individuālais pētniecības uzņēmums „Pededze”. Vides pārskatā ietverta informācija par Natura 2000 teritorijas izveidošanas mērķiem, tur sastopamajām dabas vērtībām un, balstoties uz Dabas aizsardzības plānā ietverto informāciju, sniegts vispārīgs pārskats par dabas parkā sastopamo bioloģisko vērtību ietekmējošiem faktoriem, kas, galvenokārt, saistīta ar rekreāciju, tūrismu un ziemas aktīvo atpūtu. Vides pārskata 1.pielikumā ievietota shematiska karte „Antropogēnās slodzes visvairāk ietekmētās vietas dabas parkā „Ogres Zilie kalni”. Autori informē par dabas parka teritorijā esošo grants un smilts atradni „Dubkalni”, kuras resursi ir praktiski izsmelti un par nepieciešamību veikt teritorijas rekultivāciju, kā arī lemt par tās tālāku izmantošanu. Rekultivētās teritorijas turpmākai izmantošanai jābūt saskaņā ar 2010.gada 16.marta Ministru kabineta noteikumiem Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” un dabas aizsardzības plānā izvirzītajām rekomendācijām. Vides pārskatā apkopota informācija par novada teritorijā konstatētajām biotopu un augu atradnēm. Atradņu izpēte veikta dabas parka „Ogres Zilie kalni” teritorijai, kā arī ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros veiktajai izpētei plānotās automaģistrāles E22 posma Kranciens – Slāvu aplis (Austrumu ievads Rīgā) būvniecības teritorijai. Raksturojot novada ainaviski vērtīgās teritorijas un veicamos pasākumus to saglabāšanai, autori atzīmē, ka novada telpiskajā plānotajā ilgtspējīgā attīstībā viens no nosacījumiem ainavas saglabāšanā ir degradēto un pamesto ražošanas un lauksaimniecības būvju apzināšana un uzņēmēju iesaistīšana teritoriju sakopšanā un sanācijā.
4. Vides pārskata 5.nodaļā „Vides stāvoklis teritorijās, kuras var ietekmēt plānošanas dokumenti” apkopota informācija par Attīstības programmā izvirzītajām prioritātēm Ilgtermiņa attīstības stratēģijā izvirzīto mērķu sasniegšanai un plānotajiem rīcības virzieniem, kuru īstenošana saistāma ar vides ietekmēm – gan pozitīvajām, gan negatīvajām. Prioritāte „Novada konkurētspējas paaugstināšana un nodarbinātības veicināšana” cita starpā paredz uzņēmējdarbības vides uzlabošanu un jaunu darba vietu radīšanu (infrastruktūras izbūve, rekonstrukcija, jaunu teritoriju attīstība uzņēmējdarbībai), novada pieejamības un sasniedzamības nodrošināšanu (transporta un sakaru infrastruktūras izbūve, rekonstrukcija), komunālās saimniecības un pakalpojumu uzturēšanu un attīstību (ūdenssaimniecības, atkritumu saimniecības, enerģētikas infrastruktūras izbūve, rekonstrukcija), mājokļu uzturēšanu un teritorijas attīstību, vides aizsardzību un

dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu (sabiedrības izglītošana par videi draudzīgu dzīves veidu). Vides pārskatā apzinātas ar transporta un tehnisko infrastruktūru un komunālajiem pakalpojumiem saistītās teritorijas, kā arī papildus analizēta plānošanas dokumentu realizācijas iespējamā ietekme uz meža un lauksaimniecības teritorijām, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī virszemes ūdeņu kvalitāti. Ņemot vērā energoapgādes pieejamību, kā arī esošo un perspektīvo autoceļu un dzelzceļa infrastruktūru, par perspektīvām rūpniecības un loģistikas teritorijām Ilgtermiņa attīstības stratēģijā noteikta attīstības zona starp dzelzceļa līniju, Ogres pilsētu, autoceļu Rīga – Ogre un Ikšķiles pilsētu; attīstības zona uz Ziemeļiem no perspektīvā autoceļa E22 pie Tīnūziem; attīstības zona uz Dienvidiem pie plānotās nobrauktuves no autoceļa E22 uz autoceļu P80. Vides pārskata pielikumā Nr.12 ievietota shēma „Ikšķiles novada perspektīvā telpiskā struktūra (apdzīvotības zonu, rūpniecības/ loģistikas zonu un satiksmes un inženierkomunikāciju izvietojums). Attīstības programmā investīciju projektā „Uzņēmējdarbības zonu/biznesa, rūpniecības parku attīstība” paredzēts izstrādāt novadā esošo degradēto teritoriju revitalizāciju uzņēmējdarbības vajadzībām, kas, saskaņā ar plānotās infrastruktūras attīstību, varētu veicināt arī teritoriju vides sakoptību. Ilgtermiņa attīstības stratēģijā Ikšķiles pilsētai paredzēts veidot ilgtermiņa pilsētas telpisko struktūru ar iezīmētu pilsētas centru. Attīstības programmā investīciju projektā „Ikšķiles centra revitalizācijas projekts” paredzēta pilsētas centra revitalizācija, veicot sabiedrisko ēku būvniecību kultūras un pārvaldes vajadzībām, kā arī ielu un laukumu izbūvi un rekonstrukciju. Novadā ir uzsākta projekta „Pilsētas 800 gadu parka labiekārtošana” realizācija. Vides pārskatā ietverta informācija par laika posmā no 2009. – 2010. gadam realizētajiem novada ceļu rekonstrukcijas projektiem, kā arī Attīstības programmā plānotajiem pasākumiem. Investīciju projektā „Stacijas laukuma sakārtošana” paredzēts labiekārtot Ikšķiles stacijas laukumu un izveidot Park&Ride sistēmu. Kā pozitīvs faktors gaisa kvalitātes uzlabošanai ir paredzētā investīcija „Elektrības uzpildes stacijas pilotprojekts”, kur plānots pilsētas stāvvietās izvietot elektrības uzpildes stacijas. Siltumapgādes sistēmā attīstības programmā paredzētie uzdevumi, galvenokārt, saistīti ar efektivitātes uzlabošanu, veicot māju siltināšanu u.c. Vides pārskatā atzīmēts, ka ievērojot ilgtspējīgas attīstības principus, nebūtu pieļaujama jaunu izkaisītu dzīvojamo ciemu veidošana un no telpiskā attīstības perspektīvas svarīgi veicināt koncentrētas apbūves turpmāku attīstību Ikšķilē un Tīnūžos, neļaujot izplesties apbūvei plašumā. Lauku teritorijās svarīgi ir veicināt tradicionālās lauku vides saglabāšanu, uzlabojot esošās infrastruktūras kvalitāti. Raksturojot plānošanas dokumenta realizācijas iespējamo ietekmi uz virszemes ūdeņu kvalitāte, autori informē par novada teritorijā esošajām tūrisma un rekreācijas vietām un vērš uzmanību uz atbilstošas infrastruktūras nodrošinājuma nepieciešamību. Pašreiz novadā nav izveidota oficiāla peldvieta atbilstoši prasībām peldvietu iekārtošanai un higiēnai, ko nosaka 2010.gada 6.aprīļa Ministru kabineta noteikumi Nr.341 „Peldvietu izveidošanas un uzturēšanas kārtība”. Plānojot jaunu attīstību ūdensobjektu tuvumā, jāparedz ainavu nedegradējošas apbūves veidošana un atbilstošs infrastruktūras nodrošinājums, lai negatīvi neietekmētu ūdens kvalitāti, turklāt nav pieļaujama apbūve, kas traucētu publisko ūdeņu pieejai. Ūdens resursu kvalitāti pozitīvi ietekmēs plānotie ūdenssaimniecības infrastruktūras uzlabošanas projekti. Vides pārskatā atkārtoti vērsta uzmanība uz dabas parka „Ogres Zilie kalni” esošo dabas vērtību

ietekmējošiem faktoriem, kas, galvenokārt, saistāmi ar dažādu tūrisma un aktīvās atpūtas veidu attīstību un norādīts, ka jebkādai darbībai Natura 2000 teritorijā jābūt ar atbilstošas infrastruktūras nodrošinājumu, kas attiecīgi tiek paredzēts arī attīstības programmā. Kopumā autori atzīmē, ka Ikšķiles novada plānošanas dokumenti neparedz tādu pasākumu vai projektu ieviešanu, kas varētu būtiski pasliktināt vides stāvokli, t.sk. arī Natura 2000 teritorijā dabas parkā „Ogres Zilie kalni”.

5. Vides pārskata 6.nodaļā „Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas” autori identificējuši galvenās problēmas, kas saistāmas gan ar esošo situāciju, gan izstrādātajiem plānošanas dokumentiem, kas raksturotas iepriekš un, kam pievēršama galvenā uzmanība realizējot plānošanas dokumentus, kā arī izstrādājot cita līmeņa plānošanas dokumentus. Šajā gadījumā jāatzīmē, ka 2009.gadā Birojs ir pieņēmis lēmumu par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanu Ikšķiles novada teritorijas plānojumam. Šajā Vides pārskatā identificētie jautājumi attiecīgi iestrādājami arī pašreiz izstrādes stadijā esošajā Ikšķiles novada teritorijas plānojumā vai detalizētāk vērtējami tā stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskatā. Autori atzīmē, ka izstrādājot attīstības programmu, tika ņemta vērā Ikšķiles novadam izveidojusies Pierīgas specifika, kas liek novadam meklēt kompromisu starp diviem pamatvirzieniem – teritorijas izmantošana dažādu publiskās infrastruktūras objektu un rekreācijas vajadzībām vai neapbūvētu platību saglabāšana ekoloģiskā līdzsvara nodrošināšanai. Ikšķiles novads ietilpst urbanizētajā Lielrīgas aglomerācijas atzarā un tās specializācija, galvenokārt, balstās uz papildinošu ražošanu Rīgas tautsaimniecības izaugsmei, mājokļu izvietojumu un rekreāciju. Vienlaikus autori atzīmē, ja plānošanas dokumenti netiktu realizēti, visnelabvēlīgāk tas varētu atsaukties uz dabas parka „Ogras Zilie kalni” aizsardzības, kā arī Daugavas un Mazās Juglas ūdens kvalitātes nodrošināšanu.
6. Vides pārskatā ietverta informācija par starptautiskiem un nacionālā līmeņa dokumentiem un tajos noteikto ilgtspējīgas attīstības, vides un dabas aizsardzības mērķu aktualitāti un integrāciju Ikšķiles novada attīstības plānošanas dokumentos.
7. Vides pārskata 8.nodaļā „Plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums” analizēta Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā un Attīstības programmā noteikto mērķu un uzdevumu realizācijas iespējamā ietekme uz vidi, t.sk. iespējamās tiešās un netiešās, ilglaicīgās, vidēji ilgās un īslaicīgās ietekmes un summārā ietekme. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, realizējot plānošanas dokumentus paredzams, ka uzlabosies transporta un komunālās saimniecības kvalitāte, kā rezultātā blīvāk apdzīvotā novada teritorijā samazināsies gaisa piesārņojums, troksnis, vibrācijas piesārņojums, kam parasti ir pastāvīga ietekme tieši uz infrastruktūras objektu tiešā tuvumā dzīvojošiem iedzīvotājiem. Tomēr vienlaicīgi iespējams piesārņojuma slodzes pieaugums palielinoties infrastruktūras ekspluatācijas intensitātei. Darbības, kas saistītas ar dzelzceļa infrastruktūras modernizāciju, jaunu dzelzceļa izbūvi un tam pieguļošo teritoriju attīstību, saistītas ar kravu apjomu palielināšanos un ar to saistīto kopējā piesārņojuma slodzes pieaugumu. Attīstot vispārējās aviācijas lidlauka darbību, palielinot tās darbības intensitāti, palielinās gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu piesārņojuma risks, skrejceļam pieguļošā teritorijā prognozējama vides trokšņa līmeņa paaugstināšanās. Vides pārskatā ietverts veiktā ietekmju novērtējuma kopsavilkums, kā arī ievietota tabula, kurā apkopoti novērtējuma rezultāti un

norādīts uz atsevišķu rīcības virzienu iespējamām ietekmēm (gan pozitīvajām, gan negatīvajām) uz atsevišķiem vides faktoriem. Kopumā autori secinājuši, ka lielākā daļa rīcības plānā iekļauto projektu un aktivitāšu atstās tiešu vai netiešu pozitīvu ietekmi uz vidi.

8. Raksturojot iespējamās plānošanas dokumentu īstenošanas ietekmes uz vidi samazināšanas risinājumus, autori atzīmē, ka galvenais nosacījums no ietekmes uz vidi samazināšanas aspekta ir Eiropas Savienības un nacionālajā likumdošanā izvirzīto prasību ievērošana. Īstenojot Attīstības programmā iekļautos projektus, jāievēro pašvaldības teritorijas plānojumā un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos izvirzītās prasības teritorijas plānotai (atļautai) izmantošanai, savukārt pirms konkrētu Attīstības programmā ietvertu projektu īstenošanas, jāizvērtē to atbilstība likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. un 2.pielikumā noteiktajām darbībām, kurām jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, t.sk. ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums. Autori norāda uz nepieciešamību izvērtēt un izvēlēties maksimāli vidi saudzējošas metodes un tehnoloģijas, paredzot attiecīgās nozares labāko pieejamo tehnoloģisko paņēmieni izmantošanu. Darbībām Natura 2000 teritorijā iespējams jāveic ietekmes uz Natura 2000 teritoriju izvērtējums atbilstoši Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumiem Nr.300 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)”. Plānojot tūrisma attīstību, jāmeklē risinājumi potenciālo rekreācijas vietu labiekārtošanai un atpūtnieku plūsmas regulēšanai. Attīstības programmā viens no uzdevumiem ir „Vides aizsardzība un dabas resursu ilglaicīga izmantošana”, kurā paredzēts integrēt vides aizsardzības politiku visās tautsaimniecības nozarēs. Autori atzīmē, ka vides kvalitātes nodrošināšanai nepieciešama vides uzraudzības pasākumu realizācija, kas nodrošinātu stingru uzņēmumu vispārējās darbības un vides aizsardzības prasību kontroli, kā arī sanācijas pasākumu realizāciju piesārņotajās teritorijās.
9. Vides pārskatā vērtēti Attīstības plānošanas dokumentos paredzētie pasākumi un rīcības; kā alternatīva vērtēta tikai plānošanas dokumenta „nulle” alternatīva, t.i., kad tiek saglabāta esošā situācija un netiek īstenots plānošanas dokuments.
10. Vides pārskatā norādīts, ka Attīstības plānošanas dokumentos ietvertu pasākumu īstenošanai nav paredzama tieša negatīva ietekme uz pašvaldības teritorijā esošo Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas (*Natura 2000*) teritoriju dabas parku „Ogres Zilie kalni”, tādēļ kompensējošie pasākumi nav nepieciešami. Attīstības plānošanas dokumentos nav paredzēta tādu darbību īstenošana, kas varētu radīt pārrobežu ietekmi.
11. Vides pārskatā ietverta informācija par paredzētajiem pasākumiem Attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringa nodrošināšanai, t.sk. norādīts uz plānoto Attīstības programmas ieviešanas uzraudzības sistēmas īstenošanas kārtību. Vides pārskata autori ieteikuši virkni kvantitatīvu parametru, kas izmantojami Attīstības plānošanas dokumentu realizācijas ietekmes uz vidi novērtēšanai.
12. Vides pārskata kopsavilkums sagatavots atbilstoši MK noteikumu 8.14. punktā noteiktajam.

Vides pārskata sabiedriskā apspriešana:

Ikšķiles novada ilgtermiņa attīstības stratēģijas 2011.–2030.gadam un Ikšķiles novada attīstības programmas 2011.-2017.gadam Vides pārskata sabiedriskā apspriešana veikta atbilstoši MK noteikumu V nodaļā noteiktajam. Vides pārskatam pievienoti sabiedriskās apspriešanas materiāli, t.sk. sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols, informācija par institūcijām, kurām iesniegts Vides pārskats un no institūciju saņemto atzinumu kopijas, sabiedriskās apspriešanas pārskats un rezultātu apkopojums. Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes notika 2011.gada 18.aprīlī Ikšķiles novada pašvaldības zālē. Jāatzīmē, ka sabiedriskās apspriešanas sanāksme nebija plaši apmeklēta un tajā tika spriests par Vides pārskatā identificētajām ietekmēm un apskatītajiem jautājumiem, kā arī norādīts uz atsevišķiem precizējamiem jautājumiem. Vides pārskata pielikumā Nr.14.7 apkopoti institūciju un iedzīvotāju izteiktie ieteikumi un sniegts autoru skaidrojums par veiktajiem Vides pārskata precizējumiem. Dabas aizsardzības pārvalde norādījusi uz vairākām redakcionāla rakstura neprecizitātēm, kā arī vērsusi uzmanību uz MK 16.03.2010. noteikumu Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 24.1 punktu, kur dabas parka teritorijā noteikts aizliegums *„nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar mehāniskiem transportlīdzekļiem, tricikliem, kvadricikliem un mopēdiem pa meža un lauksaimniecības zemēm, izņemot, ja pārvietošanās notiek pa teritorijas apmeklētājiem speciāli izveidotiem maršrutiem vai pārvietošanās ir saistīta ar šo zemju apsaimniekošanu, uzraudzību vai valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu”*. Autori informē par attiecīgu Vides pārskata papildināšanu un atzīmē, ka izstrādājot dabas parka dabas aizsardzības plānu un nodrošinot teritorijas apsaimniekošanu, speciālisti iesaka dabas parka teritorijā pārvietoties ar mehāniskiem transporta līdzekļiem tikai pa trim galvenajiem grants ceļiem, kas šķērso dabas parka teritoriju, nosakot aizliegumu nobraukt ar mehānizētajiem transporta līdzekļiem no minētajiem ceļiem pa meža un lauku zemēm. Sabiedriskā apspriešanas laikā saņemts iesniegums ar vairākiem priekšlikumiem saistībā ar atkritumu apsaimniekošanu, t.sk. arī par monitoringā izmantojamiem indikatorrādītājiem. Minētie ieteikumi iestrādāti Vides pārskatā.

Izvērtētā dokumentācija:

Ikšķiles novada pašvaldības 2011.gada 1.jūnija vēstule Nr.3-7/309, Ikšķiles novada ilgtermiņa attīstības stratēģija 2011.–2030.gadam un Ikšķiles novada attīstības programma 2011.-2017.gadam, minēto dokumentu stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata, kā arī Vides pārraudzības valsts biroja 2011.gada 25.janvāra lēmums Nr.3 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.panta trešā daļa, 23.⁴ pants, 23.⁵ pants.

2. Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” IV, V, VI, VII, VIII daļa.
3. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”.
4. Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.
5. Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumi Nr.300 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)”.
6. Aizsargjoslu likums.
7. 2010.gada 6.aprīļa Ministru kabineta noteikumi Nr.341 „Peldvietu izveidošanas un uzturēšanas kārtība”.
8. Attīstības plānošanas sistēmas likums.

Rekomendācijas:

1. Vides pārraudzības valsts birojs rekomendē Ikšķiles novada pašvaldībai izvērtēt nepieciešamību pilnveidot Ikšķiles novada ilgtermiņa attīstības stratēģiju 2011.–2030.gadam un Ikšķiles novada attīstības programmu 2011.-2017.gadam, ņemot vērā Vides pārskatā un šajā atzinumā izteiktos priekšlikumus.
2. Ikšķiles novada pašvaldībai, atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” VII nodaļā noteiktajam, jāinformē sabiedrība par Ikšķiles novada ilgtermiņa attīstības stratēģijas 2011.–2030.gadam un Ikšķiles novada attīstības programmas 2011.-2017.gadam pieņemšanu minēto Ministru kabineta noteikumu 27.punkta noteiktajā kārtībā. Pašvaldībai jā sagatavo informatīvs ziņojums par to,
 - kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi;
 - kā ņemts vērā vides pārskats, izteiktie atzinumi, sabiedriskās apspriešanas rezultāti;
 - pamatojums, kāpēc no visiem iespējamiem risinājuma variantiem izraudzīts pieņemtais variants;
 - ziņas par pasākumiem plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa veikšanai, norādot monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņus.
3. Lai konstatētu Ikšķiles novada ilgtermiņa attīstības stratēģijas 2011.–2030.gadam un Ikšķiles novada attīstības programmas 2011.-2017.gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, jāveic plānošanas dokumenta realizācijas novērtējums un vismaz vienu reizi Attīstības programmas realizācijas periodā (2015.gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā. Rekomendējam monitoringu veikt un ziņojumu sagatavot saskaņoti ar teritorijas plānojuma realizācijas ietekmes novērtējumu.

Direktors

A.Lukšēvics

